Víra [1992]

Slovník – rozhl. 16. 4. 1992

Slovo „víra“ má nejenom v češtině, ale snad ve všech evropských jazycích pohnuté osudy plné obsahových proměn a posunů. Obvykle šlo o nepříliš běžné slovo, které bylo práv. Proto vybráno, aby ho mohlo být důsledně použito pro význam, který byl původně spjat s hebrejským kořenem -m-n. Už slavná Septuaginta, překlad starozákonních textů do řečtiny ještě před érou křesťanů a křesťanství, musela pro překlad užít dvou různých slov, totiž někdy PISTIS, jindy ALÉTHEIA, tedy buď víra nebo pravda. Podobně latina měla také dvě slova, fides a veritas. Už to ukazuje na důležitou okolnost, totiž že slovo „víra“ postihuje jen část významu původního hebrejského slova. Kromě toho samo české slovo znamenalo kdysi něco jiného než dnesi ještě Hus mluví o „víře manželské“, a míní tím věrnost. A ke všem těmto znatkům je tu pozoruhodný, ale obvykle nejen laické, nýbrž i odborné theologické pozornosti unikající fakt, že Ježíš, jak tomu všechno nasvědčuje, mluvil o víře v dosti odlišném smyslu než např. apoštol Pavel, který kožto helenizovaný Žid vtiskl chápání víry některé řecké konotace a ovlivnil tak na téměř dvě tisíciletí křesťanské myšlení. Jen abych uvedl jediný bod: Ježíš stavěl víru do protikladu k bázni a strachu, kdežto apoštol Pavel do protikladu k vidění tváří v tvář.